

รายงานสรุป
โครงการเสวนาวิชาการ
เรื่อง libra ก้าวที่กล้าของเฟซบุ๊ก: ก้าวสู่โลกใหม่ไร้พรมแดน
จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.
ณ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

นางสาวรีนวดี สุวรรณมงคล เลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เป็นประธานในพิธีเปิดโครงการเสวนาวิชาการเรื่อง libra ก้าวที่กล้าของเฟซบุ๊ก : ก้าวสู่โลกใหม่ไร้พรมแดน ได้กล่าวว่า ก.ล.ต. จัดเสวนาครั้งนี้เป็น “เวทีวิชาการ” ที่อยากให้ประชาชนได้รับทราบว่าเป็นมาของ “ลิบรา” เป็นอย่างไร มีส่วนใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายในประเทศไทยและเป็นการแลกเปลี่ยนมุมมองจากผู้ปฏิบัติเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในวงการสินทรัพย์ดิจิทัลต่อไป และก.ล.ต. จะเป็นหน่วยงานที่เปิดรับความคิดเห็นและเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นตัวกลางสร้างเวทีวิชาการในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองและพร้อมสนับสนุนการพัฒนา การนำนวัตกรรม เทคโนโลยี มาใช้ในกระบวนการตลาดทุน ขณะที่ ก.ล.ต. เองจะติดตามความคืบหน้าด้านต่าง ๆ และเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลง

ผู้ร่วมเสวนาโครงการเสวนาวิชาการเรื่อง libra ก้าวที่กล้าของเฟซบุ๊ก : ก้าวสู่โลกใหม่ไร้พรมแดน

ดร.ภูมิ ภูมิรัตน์	ที่ปรึกษาสำนักงาน ก.ล.ต.
ดร.ณรรักษ์ โพธิ์พัฒนชัย	นักกฎหมายกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ดร. สุมาพร (ศรีสุนทร) มานะสันต์	นิติกรชำนาญการ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
นายฐากร ปิยะพันธ์	ประธานกรรมการ กฤษฎีกา คอนซุมเมอร์ และผู้บริหารสายงานดิจิทัล แบงก์กิ้ง และนวัตกรรม ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
นายจิรายุส ทรัพย์ศรีโสภา	ผู้ร่วมก่อตั้งและซีอีโอ บริษัท บิทคับ แคปปิตอล กรุ๊ป โฮลดิ้งส์
นางสาวพรพร ลิ้มพงศ์พันธุ์	เจ้าหน้าที่บริการเชิงกลยุทธ์ บริษัท Zipmex Asia
นางสาวอาจารย์ ศุภพิโรจน์	ผู้อำนวยการ ฝ่ายส่งเสริมเทคโนโลยีทางการเงิน ก.ล.ต. เป็น ผู้ดำเนินรายการ

จากการเสวนาวิชาการสรุปสาระสำคัญดังนี้

“ลิบรา” ถือเป็นความท้าทายของโลก และอาจเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้มีการใช้คริปโทเคอร์เรนซีแพร่หลายยิ่งขึ้น ซึ่งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องติดตามความคืบหน้าของลิบราและหารือกันอย่างใกล้ชิดเพื่อประเมินผลกระทบต่อควบคู่กับการกำกับดูแลที่เหมาะสม ขณะที่เอกชนมองว่า “ลิบรา” จะอยู่นานหรือไม่เป็นเรื่องที่ไม่มีใครทราบแน่ชัด แต่โซเชี่ยลมีเดียและคริปโทเคอร์เรนซีจะคงอยู่อีกนาน

ภาพรวมของลิบรา เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๒ เฟซบุ๊ก และพันธมิตรผู้ร่วมก่อตั้ง (founding members) ที่เป็นบริษัทชั้นนำของโลกรวม ๒๘ ราย เช่น วีซ่า มาสเตอร์การ์ด เพย์พาล อีเบย์ และอูเบอร์ ได้เปิดตัวคริปโทเคอร์เรนซีชื่อ “Libra” (ลิบรา) ที่จะเริ่มนำมาใช้ในปี ๒๕๖๓ เพื่อให้เป็นเงินดิจิทัล

ที่ใช้ได้...

“กรมบังคับคดีได้รับรางวัลชมเชยของคกรโปร่งใส (NACC Integrity Awards)

ครั้งที่ ๖ - ๘ (ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑)”

ที่ใช้ได้อย่างแพร่หลายทั่วโลกที่เข้าถึงง่าย รวดเร็ว และต้นทุนต่ำ โดยมีลักษณะเป็นสแตเบิลคอยน์ (stable coin) ที่มีมูลค่าตามสินทรัพย์หนุนหลัง ต่างจากคริปโทเคอร์เรนซีอย่างบิทคอยน์ รวมทั้งมีความผันผวนน้อยกว่า

นอกจากนี้ เฟซบุ๊กและพันธมิตรได้จัดตั้งสมาคมลิบราขึ้นในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มีลักษณะเป็นองค์กรไม่แสวงผลกำไร เพื่อขับเคลื่อนและดูแลประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับลิบรา เช่น ระบบบล็อกเชน และการบริหารจัดการทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง โดยก่อนเปิดบริการจริง เฟซบุ๊กตั้งใจจะหาพันธมิตรผู้ร่วมก่อตั้งประมาณ ๑๐๐ ราย มาร่วมลงทุนอย่างน้อยรายละ ๑๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ด้วยการออกและเสนอขาย Libra Investment Token (ซึ่งไม่ใช่เหรียญเดียวกันกับลิบรา คริปโทเคอร์เรนซีที่จะออกมาเป็นกลไกเพื่อการชำระเงิน) รวมถึงเฟซบุ๊กจะจัดตั้ง บริษัทชื่อ Calibra เพื่อเป็นผู้ให้บริการ wallet สำหรับผู้ที่ใช้ลิบราด้วย

ด้านผลกระทบของลิบรา คือ โอกาสและความท้าทาย เนื่องจากมีผู้ใช้บริการเฟซบุ๊กกว่า ๒ พันล้านคนทั่วโลก จึงน่าจะมีผลกระทบในวงกว้าง โดยเฉพาะต่อการโอนเงินข้ามประเทศระหว่างรายย่อย ซึ่งจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถโอนเงินได้ทันทีเหมือนการส่งสติกเกอร์ในไลน์แอปพลิเคชัน ขณะที่ภาคการเงิน การธนาคารจะได้รับผลกระทบโดยตรง จึงต้องปรับตัวและหารูปแบบธุรกิจใหม่ ๆ เพื่อรองรับ เพราะอาจจะสูญเสีย ธุรกิจการโอนเงิน อีคอมเมิร์ซจะกลายเป็นโซเชียลคอมเมิร์ซ ที่ทำธุรกรรมผ่านโซเชียลมีเดีย และผู้ประกอบการ เอสเอ็มอีก็จะเข้าถึงอีคอมเมิร์ซระดับโลกได้ง่ายขึ้น รวมทั้งโซเชียลแบงก์ก็อาจจะมาแทนที่โมบายแบงก์กิ้ง นอกจากนี้ อาจมีผู้เล่นรายอื่นเข้ามาแข่งขันกับลิบรา เช่น อาลีบาบา กูเกิล เทนเซ็นต์ และอเมซอน

ผลกระทบต่อภาครัฐ ภาครัฐอาจไม่สามารถเก็บข้อมูลเพื่อนำไปกำหนดนโยบายด้านการเงิน และการคลังได้ เนื่องจากการทำธุรกรรมหรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจไม่มีความจำเป็นต้องผ่านผู้ประกอบการหรือ ตัวกลางที่ภาครัฐกำกับดูแลอีกต่อไป อย่างไรก็ตาม ภาครัฐไม่ควรปิดกั้นหรือหยุดยั้งนวัตกรรม แต่ควรต้องศึกษา และเรียนรู้อย่างใกล้ชิด เพื่อหาทางบริหารจัดการความเสี่ยงให้ดีที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเสี่ยงเชิงระบบ (systematic risk) รวมทั้งเพื่อให้สามารถวางนโยบายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย

ด้านบริบททางกฎหมายและการกำกับดูแล ลิบราเป็นความท้าทายของหน่วยงานกำกับดูแล ทั่วโลกซึ่งมีท่าทีที่ค่อนข้างระมัดระวัง แม้จะเปิดใจแต่ยังไม่เปิดรับโดยไร้การกำกับดูแล สำหรับประเทศไทย การกำกับดูแลลิบราโดยใช้กฎหมายในภาคการเงินที่มีอยู่อาจเป็นไปได้ยาก และต้องอาศัยการพิจารณาเพิ่มเติมว่า ลิบราเป็นเงินหรือไม่ ผู้ให้บริการลิบรา หรือ authorized reseller เป็นใครได้บ้าง เข้าข่ายการกำกับดูแล ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือไม่ อาทิ กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจสถาบันการเงิน การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน หรือการทำธุรกรรมผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) และอาจมีความจำเป็นต้องแก้ไข หรือออกกฎหมาย เพิ่มเติมเพื่อรองรับการกำกับดูแล

ในขณะที่ด้านภาษีมีความจำเป็นต้องมีกระบวนการคิดใหม่ หากจะกำกับดูแล ความท้าทายอยู่ที่ การเก็บภาษีจากอีคอมเมิร์ซที่ย้ายไปขายสินค้าและบริการบนเฟซบุ๊ก โดยใช้ลิบราเป็นสื่อกลางในการซื้อขายทั้งหมด ซึ่งอาจทำให้กรมสรรพากรไม่ได้รับข้อมูลสำหรับการกำกับดูแล

สำหรับการกำกับดูแลภายใต้พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑ แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

๑. การออกและเสนอขาย Libra Investment Token (ไม่ใช่ลิบราที่เป็นคริปโทเคอร์เรนซี) ซึ่งหากจะเสนอขายในประเทศไทยจะต้องมาขออนุญาต อย่างไรก็ตาม กรณีดังกล่าวมีความเป็นไปได้น้อยมาก เนื่องจาก ผู้ที่จะสามารถลงทุนใน Libra Investment Token ได้ต้องเป็นสมาชิกของสมาคมลิบรา ซึ่งกำหนดคุณสมบัติของบริษัทที่จะเข้าร่วมไว้สูงมากและไม่ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปลงทุนใน Libra Investment Token

๒...

“กรมบังคับคดีได้รับรางวัลชมเชยขององค์กรโปร่งใส (NACC Integrity Awards)

ครั้งที่ ๖ - ๘ (ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑)”

๒. การขออนุญาตประกอบธุรกิจตัวกลาง (ศูนย์ซื้อขาย นายหน้า หรือผู้ค้า) ที่แสดงตนว่าจะให้บริการรับซื้อขายแลกเปลี่ยนลิบราในไทย

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ภาครัฐควรเข้ามามีบทบาทในการกำกับดูแลเพื่อป้องกันภัยคุกคามต่อความเป็นส่วนตัว และให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อให้เกิดความตระหนักในเรื่องดังกล่าว สำหรับประเทศไทยซึ่งมีกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคลใช้บังคับแล้วนั้น ก่อนที่ภาครัฐจะสามารถนำข้อมูลไปใช้ได้ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใช้บริการก่อน มิเช่นนั้นจะมีความผิดตามกฎหมาย

ความเสี่ยงและข้อควรระวังสำหรับประชาชน หากมีผู้ฉวยโอกาสแอบอ้างหรือชักชวนให้ไปลงทุนในโครงการลิบราที่มีความเป็นไปได้สูงมากว่าเป็นการหลอกลวง เนื่องจากประชาชนทั่วไปไม่สามารถเข้าถึง Libra Investment Token ได้ ส่วนลิบราที่เป็นคริปโทเคอร์เรนซีก็ยังไม่เปิดให้บริการจริงในปัจจุบัน

นายกฤษฎา พูลประภัย

นิติกร กองพัฒนาระบบการบังคับคดี
และประเมินราคาทรัพย์สิน

ผู้รายงาน